

ششمین همایش مراکز تحقیق و توسعه صنایع و معادن (۵-۴ تیر ۱۳۸۶)

((جهانی شدن و مدیریت تغییر در فن آوری اطلاعات و

نقش آن در ارتباط دانشگاه با صنعت))

مهندس محمدرضا بلوچستانی *

Email: balouchestaniiaun.ac.ir

چکیده:

جهانی شدن^۱ پدیده ای است که با رشد دسترسی سریع و آسان مردم به اینترنت و راه اندازی شبکه های کامپیوتری گسترده و بسترهای لازم هدایت اطلاعات تحت وب، شکل جدیدی به خود گرفته است و پیش بینی می شود که تا سال ۲۰۱۰ میلادی مزیت برتری کشورهای جهان در استفاده سریع و تخصصی از اطلاعات موجود در اینترنت، تعریف می گردد^[۲].

در این پدیده کشورهای که دارای مدیریت تغییر و تحول برای اجرای فن آوری اطلاعات و بسترهای لازم آن بوده، دارای توسعه ای ایده آلی بوده و سهم بیشتری در استفاده از اطلاعات و تولید ایده های جدید علمی را خواهند داشت و چون مسیر استفاده سریع و تخصصی از اطلاعات را هموار نموده اند دارای سازمانها و مراکز آموزشی و صنعتی پویا می گردند و کیفیت آموزشی را ارتقاء داده و ارتباط منطقی و موفق مراکز آموزشی را با نیازهای صنعت فراهم می آورند.

در دنیای امروز مدیران مراکز آموزشی و صنعتی می بایستی با آگاهی کامل و ایمان به تغییر در سازمانهای خود، آمادگی تغییر خط مشی، ساختار، رفتارهای انسانی و فن آوری را در مجموعه تحت مدیریت خود داشته باشند^[۳].

مقدمه:

مدیریت تغییر در یک سازمان، دگرگونی یک سازمان از وضعیت موجود در حداقل یکی از خودهای ساختار سازمانی، فن آوری، نیروی انسانی، وظایف و عملکردها و رسیدن به وضعیت مطلوب تعریف می گردد. بنابراین مدیریت تغییر می تواند در چهار نوع تغییر در ساختار، تغییر در فن آوری و تغییر در مکان و تغییر در منابع انسانی، بروز نماید.

^۱) Globalization

برای اجرای مدیریت تغییر بر اساس جهانی شدن می بایستی شغل ها و موقعیت ها ، سرفصل های آموزشی ، اهداف سازمانی ، رفتار سازمانی و فن آوری را مجدداً طراحی نمود تا با توجه به نیازهای روز جهان ابزارهای کارآمد برای سازمان گردند.

امروزه به دلیل استفاده سریع از اطلاعات و سیستم های اطلاعاتی ، فن آوری اطلاعات به یکی از مهمترین جنبه های مدیریت تغییر تبدیل شده است [۳].

در این مقاله مسیلهای لازم برای اجرای موفقیت مدیریت تغییر برای اجرای فن آوری اطلاعات و نقش آن در ارتباط منطقی و موفق دانشگاهها و مراکز صنفی بررسی می گردد.

۱- تعریف جهانی شدن

جهانی شدن فرآیندی است که در آن عرصه های گوناگون زندگی ، بردو گستره جهانی پیدا می کنند [۵] و در این فرآیند اقتصاد جهانی ، تجارت جهانی ، روابط بین الملل جهانی ، آموزش جهانی و روابط فرهنگی جهانی شکل گیری می کردند و جهان را به یک دهکده جهانی تبدیل نموده که به دلیل گسترده اطلاعات تحت وب در همه ارکان زندگی اثرگذار می گردد.

برای در امان بودن از آفت های جهانی شدن ، کشورها می بایستی ضمن آگاهی کامل ، مدیرانی لایق و معتقد به مدیریت تغییر را پرورش داده و در مراکز آموزشی و صنعتی مستقر نمایند تا این مدیران بتوانند ارکان آموزشی و صنعتی را آماده عبور موفق از پدیده جهانی نمایند و ضمن هویت ملی و مذهبی ، جایگاه ویژه در استفاده تخصصی از اطلاعات و تولید ایده های علمی و خلاقیت و نوآوری در این دهکده جهانی را پیدا نمایند.

در صورت عدم اجرای مدیریت تغییر، پدیده جهانی شدن می تواند باعث نابودی اقتصاد ، فرهنگ شده و باعث سلطه فرهنگی و اقتصادی جهانی می گردد.

پدیده جهانی شدن بر اساس فن آوری اطلاعات به دنبال انقلاب کشاورزی و انقلاب صنفی ، کاملاً قابل پیش بینی بوده است [۳].

بنابراین می توان ادعا نمود که جهانی شدن انقلاب اطلاعاتی جریانی خودجوش و سازگار با مقتضیات زمان بوده که برنامه ای از پیش تعیین نداشته است .

جهانی شدن بر اساس انقلاب اطلاعاتی ، فرصت های طلایی و منحصر به فردی را در پیش روی کشورها قرار می دهد که با مدیریت مناسب تغییر می توان از آنها استفاده مناسب نمود .

به دنبال جهانی شدن فرآیندهای کسب و کار الکترونیک^۱، تجارت الکترونیک^۲، آموزش الکترونیک^۳ و دولت الکترونیک^۴ و غیره می تواند کلیه روابط سیاسی، تجاری، اقتصادی و آموزشی کشورها را تحت تاثیر قرار داده و فاصله اطلاعاتی کشورها را کاهش می دهد. در این مسیر سازمانها و مراکز آموزشی موفق خواهند بود که رفتارهای سازمانی، اهداف سازمان، موفقیت‌های شغلی، سرفصل‌های آموزشی و برنامه‌های آموزشی خود را بر اساس مدیریت تغییر، دگرگون ساخته و با توجه به نیازهای جدید شکل‌گیری مجدد نمایند.

پیاده‌سازی مدیریت تغییر در سازمان و مراکز آموزشی می تواند تهدیدات جهانی شدن و تهاجم فرهنگی را کاهش داده و نقش تولید دانش آن مراکز را ارتقاء داده و سازمانهای بر اساس دانائی محور شکل‌گیری نماید.

بنابراین جهانی شدن چه ضرورتی تاریخی و خود جوش باشد و چه پروژه ای برنامه ریزی شده و تحمیلی، واقعیتی است که در پیش روی سازمانها و مراکز آموزشی و صنایع قرار گرفته و فرصت بازنگری بر اساس مدیریت تغییر بر روی همه سازمانها باز است. در این میدان هم فرصت فراوان وجود دارد و هم تهدیدات جدی و خطرهای اساسی که سازمانها را تهدید می کند^[۶].

۲- ماهیت فن آوری اطلاعات

به هر ابزاری که در دستیابی آسان و سریع به اطلاعات تحت وب کمک نماید ابزار فن آوری اطلاعات گفته می شود که این ابزار می تواند نرم افزارهای مورد نیاز کسب اطلاعات و سخت افزارهای لازم برای دسترسی به اطلاعات موجود در اینترنت می باشد.

فن آوری اطلاعات تغییرات متعددی نظیر تغییرات در محیط آموزشی، تغییر در محیط صنعت و تغییرات در فرهنگ سازمانی را شامل می شود.

این فن آوری افزایش ثمربخشی در انجام وظایف در مقادیر داده‌ها و اطلاعات قابل پردازش که می توانند توزیع و ذخیره گردند، دارد^[۴].

فن آوری اطلاعات سیستمی می باشد که از سه زیر سیستم سخت افزار و نرم افزار و فردافزار طبق شکل شماره یک تشکیل شده است و به سیستم اطلاعاتی مشهور^۵ می باشد.

¹-Electronic Business

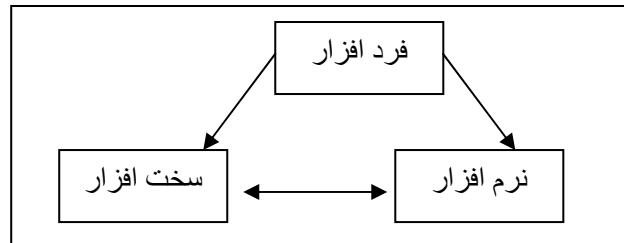
²- Electronic commerce

³- Electronic learning

⁴- Electronic Goremment

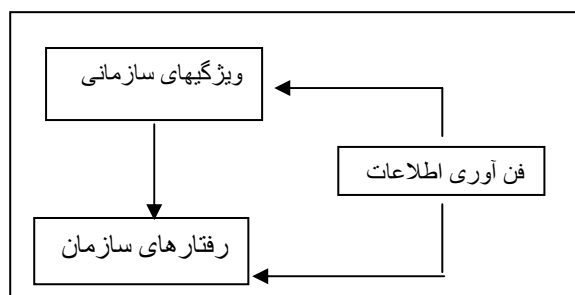
⁵- Information system

زیر سیستم نرم افزار و سخت افزار شامل ابزارهای لازم جهت کسب و انتشار داده ها تحت وب می باشد و زیر سیستم فرد افزار به توانمندیهای منابع انسانی بستگی دارد که در صورت قابلیت های مناسب می تواند با زیر سیستم نرم افزار و سخت افزار ارتباط منطقی پیدا نماید.

شکل شماره ۱- بیان سیستم اطلاعاتی

همزمان با ارتقاء و توسعه اجزای فن آوری اطلاعات ، می بایستی میزان اثرگذاری آن روی کاربران به طور دقیق بررسی گردد. شکل شماره (۲) مدل ساختاری فن آوری اطلاعات را نمایش می دهد که با مشاهده آن ارتباط تنگاتنگ ارتقاء فن آوری به همراه ویژگیهای سازمانی و رفتارهای انسانی مشاهده می شود .

شکل شماره ۲- مدل ساختاری فن آوری اطلاعات

۳- عوامل موثر در مدیریت تغییر باری اجرای فن آوری اطلاعات

برای اجرای موفقیت آمیز مدیریت تغییر برای اجرای فن آوری اطلاعات در دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و صنایع می بایستی عوامل متعددی را در نظر گرفت که با رعایت آنها ، اجرای مدیریت تغییر موفقیت آمیز خواهد شد.

مهمترین عامل در اجرای مدیریت تغییر ، شناختن زمینه های که می بایستی تغییر در آنها صورت گیرد ، معرفی می شود. و متعاقب آن شناخت تغییرات مورد نیاز می باشد .

عامل دیگر در مدیریت تغییر بررسی دقیق اثر تغییرات در فن آوری برای منابع انسانی سازمان می باشد و به عبارتی دیگر سرعت تغییرات می بایستی با توجه به ظرفیت تغییر منابع انسانی کنترل گردد.

در بسیاری از موارد عدم توجه به عامل فوق می تواند خسارتهای غیرقابل جبرانی را در سازمان بیار آورد. عامل تعیین کننده دیگر در مدیریت تغییر ، بررسی شناخت اثر تغییر در اجزاء و ارکان سازمان می باشد و به عبارتی دیگر می بایستی این نکته مد نظر قرار گیرد که تغییر در یک بخش ، چه اثراتی در بخش های دیگر ایجاد خواهد کرد و اثر آن تغییر در قسمت های دیگر می بایستی به طور دقیق بررسی گردد.

عامل دیگری در اجرای موفقیت آمیز مدیریت تغییر ، استفاده از مدل های مناسب علمی نظیر طراحی چرخه عمر تغییرات سازمان می باشد که اطلاعات مهمی را در مسیر تغییرات سازمان در اختیار مدیران مجموعه قرار می دهد و با آن اطلاعات کیفیت و کمیت تغییر قابل کنترل می باشد [۵].

در چرخه عمر تغییرات سازمان ، می بایستی اطلاعات و دانش کافی مبتنی بر تغییر برای هر مرحله گردآوری شد. باشد و در صورت نبودن اطلاعات و دانش کافی مراحل تغییر متوقف شده و تا گردآوری اطلاعات و دانش بعدی هیچ گونه تغییر در مراحل سازمان صورت نخواهد گرفت [۳].

و در هر مرحله تغییر می توان انتظار داشت سخت افزارها و نرم افزارهای جدیدی مورد نیاز باشد و تا تهیه آنها مرحله تغییر توقف پیدا می نماید و در صورت تامین آنها چرخه عمر تغییر مسیر خود را طی می نماید [۴].

مطالعه آماری دقیق وضعیت موجود و وضعیت مناسب که برای رسیدن به آن تغییرات لازم است می تواند اجرای موفقیت آمیز مدیریت تغییر را شامل گردد.

۴- اثر مدیریت تغییر در ارتباط دانشگاه با صنعت

مطالعه وضعیت موجود مراکز آموزش عالی و دانشگاهها و سطح کارآئی فارغ التحصیلان آنها ، ایجاد مدیریت تغییر در دانشگاهها را امری اجتناب ناپذیر نموده و پیاده سازی آن را برای اجرای فن آوری اطلاعات طلب می نماید.

مهمترین اثر مدیریت تغییر در دانشگاهها را می توان در اصلاح سرفصل های دروس آموزشی با توجه به جهانی شدن و اطلاعات موجود تحت وب ، مشاهده نمود که متناوب آن انتظار می رود فارغ التحصیلات دانشگاهها افرادی کارآفرین با ایده های جدید خلاق و نوآور گردند.

وجود فارغ التحصیلات کارآفرین از دانشگاهها می تواند به شکل گیری هسته های رشد و مراکز تحقیق منجر شد که با ارتقاء فن آوری اطلاعات و استفاده سریع و مناسب از اینترنت ، امکان شکل

گیری مرکز رشد مجازی^۱ فن آوری اطلاعات و ارتباطات^۲ فراهم می گردد که با به اشتراک گذاشتن منابع اینترنتی امکان رشد ایده های خلاف فراهم می گردد.

اثر دیگر مدیریت تغییر در دانشگاهها را می توان تعریف رشته های جدید و نو و منطبق با نیازهای صنعت تعریف نمود که با استفاده تخصصی از فن آوری اطلاعاتی و مطالعه دقیق رشته های نو در دانشگاههای کشورهای پیشرفته ، میتوان رشته ها و دوره های نو آموزشی را با هماهنگی با نیازهای صنعت طوری طراحی کرد که دانشجویان در حین تحصیل بتوانند از گذراندن دوره های کارآموزی پربازده در صنعت بهره مند شده و بعد از فارغ التحصیلی نیز بتوانند بلافاصله با توجه به نیاز صنعت جذب بازار کار گردند.

۴- نتیجه گیری

جهانی شدن می تواند علاوه بر تهدیدات ، فرصت های مناسبی را در پیش روی دانشگاهها و مراکز آموزش عالی و صنایع قرار دهد^[۱]. که اگر استعدادهای موجود و بالقوه و خلاق مورد حمایت قرار گیرند و ابزارهای لازم پیاده سازی فن آوری اطلاعات در اختیار آنان قرار گیرد و مدیریت تغییر بر اصل دانائی محور در رأس مراکز آموزشی و صنایع قرار گیرند ، می توان از فرصت های پیش آمده بهترین بهره را جست و مسیر رشد و تعالی و توسعه جامعه را هموار نمود.

پیاده سازی مدیریت تغییر و اجرای فن آوری اطلاعات به جهت دسترسی سریع ارکان سازمان به اطلاعات مختلف می تواند دانشگاهها و مراکز صنعتی را هماهنگ نموده به طریقی که فارغ التحصیلان مراکز دانشگاهی بتوانند با توجه به نیازهای صنعت به سرعت جذب بازار کار گشته و با شکل گیری ایده های خلاف و نوآور، زمینه رشد و تعالی صنایع فراهم گردد.

بر اساس مدیریت تغییر پیشنهادات زیر برای مدیریت دانشگاهها مطرح می گردد:

- اطلاع سرفصل های آموزشی با توجه به آخرین اطلاعات و نیازهای صنعت
- تعریف نمودن دوره و رشته های جدید با توجه به رشد سریع صنعت و جهانی شدن تجارت
- پیاده سازی ارتباطات سریع از طریق اینترنت برای دانشگاهها و صنایع
- برقرار بازدیدهای علمی متناوب برای دانشگاهیان از صنعت و بالعکس
- آمادگی تغییرات سریع در رفتارهای سازمانی با توجه به تغییرات سریع جهانی

*عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد

^۱- Technology incubators

^۲- ICT (Information communication Technology)

- 1- County.f," what is a virtual Business Incubator" Economic Derelopment consultansls of Tordan.2002
- 2- Flood R & Tackson " Greatire problem soving ,Total system Inter vention" chicester/ 2002
- 3- BOwenH.B.ET , Applied Interational Trade Analysis ,Mac Millan , 2003
- 4- Fukuyama , Francis , The end of history and the last Man.NEWyork , 2003
- 5- Holton.T. Robert , Golobalization and the Nation .stale Londun ,Mac press .LTD , 2004
- 6- Auison D.E8 Fitzgerad ." Methodologies Techniques and Tools secoud Edition .londan. MaGHill Book company ,2004

Surf and download all data from SID.ir: www.SID.ir

Translate via STRS.ir: www.STRS.ir

Follow our scientific posts via our Blog: www.sid.ir/blog

Use our educational service (Courses, Workshops, Videos and etc.) via Workshop: www.sid.ir/workshop